

De Christengemeenschap

beweging tot religieuze vernieuwing

Aan de Stroom

Hemelvaart 2025

Jaargang 7 nr. 10

Hemel

Hiermee had ik moeten beginnen: de hemel.
Een raam zonder vensterbank, kozijn of ruiten.
Een opening en niets daarbuiten,
maar wijd open.

Ik hoef niet te wachten op een heldere nacht,
noch mijn hoofd achterover te buigen,
om de hemel te aanschouwen.
Hij is achter de rug, bij de hand en op de oogleden.
De hemel omwindt me strak
en tilt me van onderen op.

Zelfs de hoogste bergen zijn niet dichterbij de hemel
dan de diepste dalen.
Op geen enkele plaats is meer de hemel dan op enige andere.
De hemel drukt even absoluut
op een wolk als op het graf.
De mol kan zich even hemels voelen
als de uil die zijn vleugels wiegt
Een ding dat in de afgrond valt
valt van hemel in hemel.

Korrelige en rotsachtige,
vloeibare, vlammeende en vluchtige
lappen hemel, kruimels hemel,
vlagen hemel, stapels.
De hemel is alomtegenwoordig
zelfs in het onderhuidse duister.
Ik neem hemel op, ik scheid hemel af.
Ik ben een val in een val,
een bewoonde bewoner,
een omhelsde omhelzing,
een vraag in antwoord op een vraag.

De scheiding tussen aarde en hemel
is niet de juiste manier
om aan dit geheel te denken.
Ik kan er alleen mee overleven
op een preciezer adres
dat sneller te vinden is
als ik gezocht zou worden.
Mijn bijzondere kenmerken zijn
geestdrift en vertwijfeling.

Wisława Szymborska

Wisława Szymborska was een Poolse dichteres die leefde van 1923 tot 2012, de meeste tijd in Krakow. Zij ontving de Nobelprijs voor Literatuur in 1996.

Hoewel ik geen Pools kan lezen, spreken mij haar gedichten ook in vertaling heel erg aan. Hoe ze hier over de hemel spreekt, als een gegeven dat voor haar vanzelfsprekend overal is, is heel inspirerend. Ze brengt de lezer in een wereld waarin de verwondering leeft, waarin het mogelijk is om alledaagse dingen telkens met een nieuw oog te bekijken.

In dit gedicht zijn hemel en aarde niet gescheiden, ze zijn twee kanten van dezelfde werkelijkheid. Schijnbare tegenstellingen doordringen elkaar, binnen wordt buiten en buiten wordt binnen, licht en duister zijn relatief en niet absoluut. “Zelfs de hoogste bergen zijn niet dichter bij de hemel dan de diepste dalen”.

Maar zij plaatst zichzelf in deze wereld waarin ze de hemel nooit ver weg weet als iemand die tegenstellingen zelf heel goed kent. Ze wil gekend worden met deze kenmerken: geestdrift en vertwijfeling.

Zij is van de generatie die getuige moest zijn van wat de ene mens de andere kan aandoen, het vernietigingskamp Auschwitz-Birkenau is

vlak bij de stad Krakow. Ze zag hoe de hele Joodse wijk werd vernietigd en de mensen weggevoerd. Pas jaren na de oorlog kon ze die ervaringen in gedichten verwerken. Zo is die overtuiging: de hemel is ook in de duisternis, zelfs in de vertwijfeling, voor haar niet vanzelf gekomen.

Haar werk wordt wel omschreven met de woorden: ze geeft een tedere kijk op alledaagse dingen. Een prachtige omschrijving.

Want is dat niet wat Hemelvaart voor ons opent: een blik op het aardse dat overal doordrongen is door het hemelse, een hemel die het aardse in zich heeft opgenomen? Deze tedere blik brengt ons nader tot dit geheim en soms worden we dan, zo de wereld in ons opnemend, zelf tot dichters.

Wilma Bos

‘Aan de Stroom’ is oorspronkelijk een uitgave van De Christengemeenschap Rotterdam maar wordt nu breder gedragen.

Redactie namens enkele collega’s uit de synode: Ignaz Stegeman

Het regelmatig digitaal ontvangen van ‘Aan de Stroom’ is in principe gratis. Mocht u echter uit waardering toch iets voor de gemeente Rotterdam willen doen, dan wordt die schenking besteed ten behoeve van de afwerking van de nieuwbouw achter de Michaëlkerk.

U kunt een bijdrage onder de naam ‘Aan de Stroom’ overmaken op rekening: NL23 TRIO 0254 6661 40 t.n.v. De Christengemeenschap Rotterdam.

Aanmelden voor digitale ontvangst: michaelkerkrotterdam@gmail.com